

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATUS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

Prima Conclusio. An virtute artis Chemicæ verum aurum fieri potest,
Problema esse potest.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

QVAESTIO V.

An ars Alchimie sit alicuius veri effectus operatrix, quantum ad transmutationem rerum in alias naturas, ac an possit licite exerceri sine suspitione magiae?

Huius quaestionis materiam in diuersis locis attingunt Theologi, Iurisperiti, & Physici. Nos autem doctrinam more nostro, Conclusionibus comprehendemus.

Prima Conclusio. *An virtute artis Chemicæ verum aurum fieri possit, Problema esse potest.*

CONCLUSIO constabit ex sequentibus. Fieri posse hac arte verum aurum, nec repugnare naturæ, existimant Albert. Magnus li. 3. de mineralibus, tractat. 1. cap. 9. adductis pro ea sententia etiam alijs Arabibus. Antonius Mirandulanus in lib. 19. sect. de euersione singularis certaminis, & quidam Ianus Lacinius, qui de facultate Chémica in transmutandis metallis scripsit, vt referunt Hieronym. Cardanus, & post eum Benedictus Pererius lib. 1. cap. 12. aduersus fallaces & superstitiones artes, & ex Iurisperitis, Oldradus in cons. 74. incip. An Alchimista

mista peccet, & post eum Panormit. in cap. 2. de Sortileg. Ioan. Andr. in addit. ad Specul. in tit. de crimine falsi. Alberic. in dictionario, in verb. Alchimia. Fabianus de monte S. Sauini, de empt. & vendit. q. 5. princip. num. 8. Ioan. ab Anania in d. cap. 2. de Sortileg. Ancharan. ibidem cap. 1. & alij alibi. Et ex Theologis non repugnare naturæ & Physicæ existimant, Pererius loco cit. Syluest. in verb. Alchimia, n. 2. Caietan. 2. 2. q. 77. art. 2. Pro hac sententia hæc sunt potissimum rationes. Ea secundum naturæ ordinem sunt inuicem transmutabilia, que non habent omninò diuersas operationes, sed easdem in eo tantum differentes, quod quedam habent eas imminutas & imperfectas, sicut fœtus comparatione infantis, ouum respectu pulli, &c. Sed æs, plumbum, argentum, &c. nullas habent operationes ab auro distinctas: sed quas hoc habet, utpote liquefcere, duci, graue esse, nitere, ignibus resistere, easdem habent illa, licet vitiatas & imminutas; non enim ita splendent, non sunt adeò grauia, minus resistunt ignibus, non tota liquefcunt, nõ tam tenuiter ducuntur. Ergo sunt veluti aurum imperfectum, & beneficio artis perducipossunt ad perfectũ & verum aurum. Hinc eã addere possumus, quam Albertus insinuat simul etiam modum efficiendi declarans in hæc verba: Oportet nos dicere Alchimicos peritos, non aliter operari quã peritos medicos, qui

qui per medicinas purgatiuas purgant materias corruptas & nocentes sanitati, & postea per remedia confortantia naturam, iuuant virtutem naturalem, vt digerendo sanitatem inducant, quæ sanitas est effectus & naturæ & artis: sed illius effectiuè, & principaliter, huius autem organicè & instrumentaliter: Sic Alchimiſtæ primò bene purgantes materiam argenti vini & sulphuris inſitam omnibus metallis confortant: deinde deducunt vires elementares & cœleſtes tali materiæ inhærentes ad proportionem mixtionis metalli quod intendunt inducere: & tunc ipſa natura operatur, & non ars, niſi organicè iuuando & expoliendo, & ſic verum aurum & argentum educere & facere videntur. Quod enim virtutes elementares ad cœleſtes faciunt in vaſis naturalibus, ſi artificialia formantur ad modum vaſorum naturalium: & quod facit natura calore ſolis & ſtellarum, hoc faciet ars calore ignis, dummodo ſic contemperetur, vt non excedat virtutem ſe mouentem & informantem, quæ eſt in metallis: Huic enim cœleſtis ineſt virtus, quæ primò commiſcuit eam, & hæc inclinatur ad hoc vel illud, per artis iuuamen. Alchimia igitur per hunc modum procedit, id eſt, corrumpens vnum à ſua ſpecie remouendo, & cum iuuamine eorum, quæ in materia inſunt alterius ſpeciem inducendo. Quare omnium operationum Alchimicarum melior eſt illa, quæ

quæ procedit ex eisdem, ex quibus procedit natura: Sicut ex purgatione sulphuris per decoctionem & sublimationem & expurgationem argenti viui, horumq; bona permixtione cum materia metalli, in his enim & ex virtutibus horum, omnis metalli species inducitur. Qui autem per alba albificant, & per citrina citrinant, manente specie prioris metalli in materia, procul dubio deceptores sunt, & verum aurum & argentum non faciunt: & hoc modo ferè omnes vel in toto, vel in parte procedunt. Sic Albert. Postremò omnia metalla procedunt ex eodem principio, vt hæc opinio videtur præsupponere, scilicet ex sulphure & argëto viuo. Et ex virtute elementorum, ac influentia astrorum: ibi producitur pretiosius metallum, vbi hæc influentia maior & perfectior. Hinc per influentiam astrorum cum herbis & lapidibus, quibus insunt multæ magnæque virtutes, via naturali vna species metalli potest conuerti in aliam magis pretiosam, maximè cum in habentibus symbolum, iuxta Aristotelis doctrinã facilius fit trãsitus. Cum ergò ars naturam imitetur in hoc, quantum potest, videtur quod per virtutem herbarum, lapidum, aut elemëtorum aliorum vnum vile metallum in pretiosius possit transformari: Quandoquidem ambo sunt ex eisdem principijs sulphure & argëto viuo. Insunt enim rebus corporeis per omnia elementa quædam seminariæ & occultæ rationes, quibus arte dispositis

positis & temperatis ad perfectū prorumpunt
in species debitas suis modis & finibus, vt indi-
cat text. in c. Nec mirum. §. Aruspicinæ. prope
finem. 26. q. 5. Hac ratione vt plurimum mo-
uentur Iurisperiti locis cit.

Negantem partem tenent Auicenna in com-
mentarijs super libros Meteororū vt eum alle-
gat Aegidius Roman. quodlibeto 3. q. 8. Auerr.
in paraphrasi super 1. lib. de generatione anima-
lium in cap. 1. Conciliator differentia 209. & ex
Theologis D. Thom. in 2. d. 7. q. 3. art. 1. ad 5. &
in qq. disput. de poten. q. 6. art. 1. ad 18. Aegidius
loco cit. Michaël de Palatio in 2. d. 7. & alij alibi.
S. Thomas in d. d. 7. ita declarat suam mentem:
Potest, inquit, ars virtute naturalium agētium
aliquas formas substantiales inducere in mate-
riam. Sunt tamen quædam formæ, quas nullo
modo ars potest efficere, quod propria actiua &
passiua earum non potest inuenire atq; adhibe-
re, sed bene simile illis aliquid efficere. Sicut Al-
chimiſtæ faciunt aliquid simile auro quantum
ad accidentia exteriora, sed tamen non faciunt
verum aurum, eo quod forma substantialis
auri non est per calorem ignis, quo Alchimi-
stæ vtuntur, sed per calorem solis in loco
determinato, vbi viget virtus mineralis, &
ideo tale aurum non habet operationem
consequentem speciem: Et similiter in a-
lijs, quæ eorum operatione fiunt: Aegidi-
us aliter ostendit. In vnoquoque genere
entium,

entium, quædam sunt perfecta, alia imperfecta: Perfectorum autem generatio est determinata tam secundum principium actuum & secundum materiam, quam secundum locum in quo sit: Imperfectorum autem minimè: Exempli causa. In genere animalium quæ sunt perfectiora ita se habent natura, ut equus non generetur, nisi ab equo, & ex sanguine menstruo equæ, & intra matricem. At mures possunt generari ex semine, & sine semine, intra matricem & extra. Idem perspicitur in plantis, idemque similiter contingit in elementis, nam purus ignis elementaris, nec generari nec conservari potest nisi in suo loco naturali, id est, in cœcavo lunæ. Ergo similiter etiam eveniet in metallis. Quare cum aurum sit perfectissimum omnium metallorum, habebit determinatum agens & materiam, & locum naturalem, & propriam venam, quæ latet intra sinum & ventrem terræ, extra quem locum aurum nullo modo confici possit. His tamen addiderim, non omnes Alchimistas convenire in principio uno eodemque, ex quo aurum producitur, ut ex Alberto loc. cit. cap. 7. & 8. constat, qui varias sententias hac de re colligit: Unde adhuc incertior eorum sententia redditur. Argumenta quæ fiunt pro posteriori sententia diluuntur ex eis, quæ Pererius adfert. Prioris verò opinionis rationes confutât pro parte Aegidius & Gregor. de Valentia. in 2. 2.

S. Tho.

S. Thomæ disput. sexta generali. q. 13 de vanis
 obseruationib. puncto 2. Ex his elicitur:

Secunda Conclusio. *Adhuc sub
 iudice lis est, an virtute Alchimia verum
 aurum fieri possit.*

HANC docent Hieron. Cardan. de varietate
 rerum, lib. 10 cap. 51. S. Thom. 2. 2. q. 77.
 art. 2. ad primum: dum ait: Ad primum ergo
 dicendum, quod aurum & argentum non so-
 lum cara sunt propter utilitatem vasorum,
 quæ ex eis fabricantur, aut aliorum huiusmo-
 di: sed etiam propter dignitatem & puritatem
 substantiæ ipsorum. Et ideò si aurum & argen-
 tum ab Alchimis factum, veram speciem
 non habeat auri & argenti, est fraudulenta &
 iniusta venditio: præsertim cum aliqua utili-
 tates auri & argenti veri secundum naturalem
 operationem ipsorum sint, quæ non conue-
 niunt auro per Alchimiam sophisticato. Sicut
 quod habet proprietatem lætificandi, & con-
 tra quasdam infirmitates medicinaliter iuuat.
 Frequenter etiam potest poni in operatione,
 & diutius in sua puritate permanet aurum ve-
 rum, quàm aurum sophisticatum: Si autem
 per Alchimiam fieret aurum verum, non esset
 illicitum ipsum pro vero vendere, quia nihil
 prohibet artem vti aliquibus naturalibus ad
 producendum naturales & veros effectus: sicut

Hb

Augu-